

PLEASE NOTE! THIS IS PARALLEL PUBLISHED VERSION / SELF-ARCHIVED VERSION OF THE OF THE ORIGINAL ARTICLE

This is an electronic reprint of the original article.
This version *may* differ from the original in pagination and typographic detail.

Author(s): Hiltunen, Leena

Title: Myös korkeakouluopiskelijat tarvitsevat erityistä tukea

Version: final draft

Please cite the original version:

Hiltunen, L. (2022). Myös korkeakouluopiskelijat tarvitsevat erityistä tukea. Pulssi-portaali 21.1.2022. <https://karelia.fi/2022/01/myos-korkeakouluopiskelijat-tarvitsevat-erityista-tukea/>

HUOM! TÄMÄ ON RINNAKKAISTALLENNE

Rinnakkaistallennettu versio *voi* erota alkuperäisestä julkaistusta sivunumeroiltaan ja ilmeeltään.

Tekijä(t): Hiltunen, Leena

Otsikko: Myös korkeakouluopiskelijat tarvitsevat erityistä tukea

Versio: final draft

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Hiltunen, L. (2022). Myös korkeakouluopiskelijat tarvitsevat erityistä tukea. Pulssi-portaali 21.1.2022.

Myös korkeakouluopiskelijat tarvitsevat erityistä tukea

Opiskelijoiden lähtötaso, vahvuudet ja motivaatio huomioidaan opintojen suunnittelussa, etenemisessä ja myös sisällöissä koko tutkinnon suorittamisen ajan. Jos opiskelija tarvitsee jatkuvaa ja laaja-alaista tukea opintojensa sujumiseen, laaditaan hänelle erityisen tuen suunnitelma. Yleisimmin korkeakouluopiskelija tarvitsee erityisjärjestyä opintoihinsa todetun oppimisvaikeuden, yleisimmin lukivaikeuden vuoksi. Korona-aikana opiskelijoiden tarkkaavaisuuteen (ADHD) ja jaksamiseen liittyvät haasteet ovat lisääntyneet niin, että ne näkyvät erityisen tuen hakemusten määrissä. Opintojen läpäisyn vahvistamiseksi ja sujumiseksi erityisen tuen määritelmää ja tarjottavia tukitoimia tarkennettiin Kareliassa syksyn 2021 aikana.

Erityisen tuen peruste

Yleisesti ottaen erityisen tuen opiskelijoilla haasteet keskittyvät karkeasti jaettuna lukivaikeuteen ja muihin oppimisvaikeuksiin, tarkkaavaisuuden ja keskittymisen haasteisiin, psyykkisiin haasteisiin sekä muihin terveydellisiin syihin, joiden vuoksi opiskelijat tarvitsevat jatkuvaa ja laaja-alaista tukea opinnoissa etenemiseen. Erityisen tuen perusteet ovat hyvin eri tyyppisiä ja vaikuttavat sen myötä eri tavoin opiskeluun ja opintojen etenemiseen.

Luokittelu on erityispedagogiikan alalla perinteinen – ja voisi sanoa, että harmillisesti lähtökohdiltaan ongelmakeskeinen. Tieto erityisen tuen perusteesta on silti tärkeää, koska erilaisia kuntoutuksen ja oppimisen tuen malleja on kehitetty eri haasteita varten. Itse ohjauskeskustelussa haasteiden luetteloinnin sijaan opiskelijan motivoitumisen kannalta on menestyksellisempää suunnitella oppimista tukevia ratkaisuja. Korkeakoulussa opiskelevista erityisen tuen opiskelijoista suurella osalla on itsellään hyvä käsitys keinoista, joilla he voivat selvittää opiskelun haasteista. Tällöin ohjauksen tehtäväksi jää yhteistyössä pohtia, kuinka samaan päämäärään päästään erilaisia tuen menetelmiä ja yksilöllisiä ratkaisuja käyttäen. Eriyttämistä ja yksilöllistä tukea tarjoamalla voimme varmistaa, että Kareliassa tuen verkko toimii ja motivoituneet opiskelijamme pystyvät tasa-arvoisesti saavuttamaan tutkinnon suunnitelman mukaan.

Tuen tarve poikkeusaikana ja sen jälkeen

Tuen suunnittelussa korona-aikana korostuu yleisimpien lukivaikeuksien lisäksi itsenäisen opiskelun vaatimien itseohjautuvuuden ja toiminnanohjauksen vahvistaminen. Etäopetusajan kokemukset ovat olleet erityistä tukea tarvitsevilla opiskelijoilla kahdensuuntaisia. Osalla opiskelijoista siirtyminen etäopiskeluun ja itsenäiseen työhön on muuttanut jopa käsitystä itsestä oppijana entistä paremmaksi ja tehostanut opintojen etenemistä merkittävästi.

Keskeisiksi hyödyiksi opiskelijat nostavat toistuvasti esille työskentelyrauhan, paremman keskittymisen ja mahdollisuuden päättää itse opintojen etenemistahdista ja harjoittelumäärästä. Uuden asian kertaaminen onnistuu helposti katsomalla tallenteita uudelleen. Tarkkaavaisuuden suuntaamisessa ja ylläpitämisessä oma tuttu rauhallinen ympäristö ilman ympäristön jatkuvia ylimääräisiä ärsykeitä ja keskeyttämisä on

helpottanut ja nopeuttanut opiskelua. Nämä hyödyt näkyvät erityisesti silloin, jos opiskelija sai järjesteltyä kotonaan rauhallisen ympäristön opiskelulle.

Toinen ääripää opiskelijoista on kuvannut itsenäisen työskentelyn, erityisesti sen aloittamisen ja motivaation ylläpitämisen pitkittyneessä itseopiskelujaksossa erittäin raskaaksi kokemukseksi. Tilanne on vaikuttanut monen opiskelijan elämänhallintaan, vuorokausirytmiiin ja arjen sujumiseen. Tällaisessa tilanteessa opinnot ovat olleet vaarassa keskeytyä kokonaan.

Ajanhallinnan menetelmistä tukea opintojen sujumiseen

Oppimisvaikeuksiin ja oppimisen lisätukeen opiskelijat ovat hakeneet ja saaneet tavallista vähemmän apua etäopintojen aikana. Tuki on keskittynyt jaksamisen ja mielen hyvinvoinnin asioihin. Oppimiseen liittyvä yksilöllinen tuki on toteutunut parhaiten silloin, jos opiskelija on ottanut yhteyttä oma-aloitteisesti opintojen pysähtyessä. Yksilö- ja ryhmäohjauksessa on saatu hyviä tuloksia haastavissa tilanteissa konkreettisia opiskelustrategioita harjoittelemalla ja laatimalla selkeä aikataulu kalenteriin tavoitteiden saavuttamiseksi. Opiskelijoilla kynnys opiskelutaitojen, päivärytmin ja opiskelurutiinien puheeksi ottamisesta on madaltunut niin, että pienryhmissä koetetaan löytää opiskelukavereilta hyviä ideoita omaan käyttöön. Vertaistuellalla on ollut iso merkitys motivaation ylläpitämisessä ja sitkeydessä jatkaa opiskelua haasteista huolimatta.

Motivaatio nousee keskusteluaiheeksi lähes jokaisessa opiskelijatapaamisessa. Mikäli tukea tarvitseva opiskelija on kokenut vahvaa motivaatiota saavuttaa tavoitteensa, on opiskelu sujunut haasteista huolimatta.

Kohtaamisilla vahvistusta opiskelijan jaksamiseen

Pandemia-aikaan liittyvä epävarmuus monella elämän osa-alueella on lisännyt mielenterveyden kanssa jo aikaisemmin haasteita kokeneiden kuormitusta. Keskittyminen opintoihin ja oman elämän tarkkaan suunnitelmallisuuteen on ajoittain vaatinut opiskelijalta itsessään paljon työtä ja opinnot ovat jääneet toissijaisiksi. Ohjauksen tehtävä on keskittynyt tällöin lähinnä arvioimaan ulkopuolisen tuen tarvetta ja toisaalta luomaan uskoa oman arjen hallintaan ja tulevaisuuden tavoitteisiin.

Erityisen tuen opiskelijoiden ohjauksessa korostuu vuorovaikutus, koettu huolenpito ja läsnäolevan kohtaamisen merkitys. Kun kontaktit uuteen kaupunkiin muuttaneella nuorella opiskelijalla ovat olleet pidemmän ajanjakson jopa pelkästään verkossa tapahtuvaa vuorovaikutusta, ovat koulun puolesta tulleet yhteydenotot ja ohjauskeskustelujen merkitys opiskelijan tukena korostuneet entisestään. Yhdessä sovitut askelmerkit opiskelijan ja opettajan, opinto-ohjaajan tai kuraattorin kanssa varmistavat opiskelijan sujuvaa opintopolkua myös Kareliassa. Yhteistyö on tässäkin avainsana, yksin ei tarvitse jäädä ei opiskelijan eikä opettajien tuen suunnittelun äärelle.